

DELA VSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Ne frankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—, Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 77

Maribor, sobota, dne 25. septembra 1937

Leto XII

Absolutizem je duhovna ječa

Zaradi reda in javne varnosti, pravijo, so potrebni absolutizem in diktatura. Če pa stvar nekoliko raziščemo, kmalu opazimo, da temeljni vzrok ni red in javna varnost, ampak je to le stara metoda strahovanja podanikov.

Zakaj sta red in javna varnost v nevarnosti?

Če bi veljala v družbi enkopravnost in pravica, v glavnem torej socialna pravica, tedaj bi bili ljudje sigurno bolj zadovoljni. Normalni ljudje bi ne kalili reda in javne varnosti, marveč bi še svetovali in podpirali čimboljše razmere v pravični družbi. Tistih pet policajev, žandarjev in zdravnikov bi pa imelo skrb, da ohranijo mir in red med ljudmi, ki so ali pokvarjeni ali bolni. Takih je pa razmeroma malo.

Takozvani red in javna varnost sta le pretveza, s katero se slošnost odvrta od javnega sodelovanja. Javnost namreč čuti krivice, ki so včasih bridke in prebridke socialno pogostoma pa tudi duhovno in kulturno, ker človek pač hoče in mora živeti in ker je njegovo neugnano stremljenje, da uveljavi svojega duha in svojo fizično silo v življenju prvič v svojem interesu in drugič v interesu splošnosti.

To svojstvo je istotako v človeški naravi kakor povsod drugod.

Naloga družbe bi torej morala biti, da gradi sama sebe ob duhu slošnosti v naipopolnejši demokraciji. Če bi se izpolnil ta ideal, zakaj bi bil še potreben potem absolutizem, zakaj še diktatura?

Žal! Sistem družbe je razreden. Razred, ki si je osvojil bogatstvo, hoče to uživati sam. In da mu oni razred ne moti reda z zahtevo po pravici in svobodi, mu zapoveduje — molk, duhovno smrt.

Tak je vzrok absolutizmov in diktatur. Kdor si hoče dati zapreti svojega duha in se strinja z davljenjem človeške kulture, svobode in socialne pravice, naj se kar ogreva za fašizem.

Za delavski razred je to zlo največja nevarnost in boj proti njej ni nikdar dovelj oster.

Nekaj Masarykovih

Demokracija je diskuzija in — delo, glavno delo.

Demokracijo ustvarjajo demokrati, boljšo demokracijo ustvarjajo boljši ljudje.

Vojna ni najhujše, gotovo ne edino zlo. Nečastno življenje, suženjsko življenje je še hujše.

Revolucijo v pravem pomenu besede, kakršno si moderen demokrat želi, pomeni priprava ljudstva, da prevzame upravne vaje. Konstitucija (ustava) in parlamentarizem sta le začetek tega nedovršenega preobrata... Za vsakega mislečega človeka je pravica do revolucije nesporna.

Socializem zahteva, da družba po svojih organih, da država ne le uredi ubožnostne zadeve, marveč bedo in potrebo po možnosti odpravi.

Roosevelt o demokraciji in proti diktaturam

Ostre besede na naslov diktatorjev

Roosevelt, predsednik ameriških Zedinjenih držav, ni naš razredni prijatelj. Vsekakor pa so važne njegove izjave glede demokracije.

Ob 150 letnici ameriške ustave je Roosevelt povedal po radiu o demokraciji naslednje misli:

»V zadnjem času smo večkrat čuli mnenja o demokratski ideji vlad, ki jih predstavlja posamezni človek. Ne more se ugovarjati, da metoda, katere se poslužujejo take vlade, nu-

di osebam, ki živijo pod ožjim režimom, nekaj materialnih koristi, ki jih demokracija doslej ni. — Zmanjšala se je nezaposlenost ali to zmanjšanje je le posledica neumnega izdelovanja orožja. Pod njih režimom terorja vlada red, toda na račun svobode in pravic posameznikov. Tak režim mora končno ogroziti civilizacijo sveta.

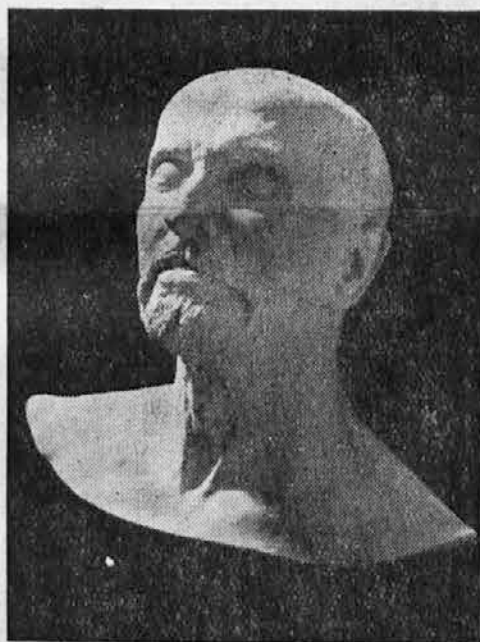
Strah pred napadom in osvojevanjem, revolucijo in smrtjo kroži nad svetom. Ljudstvo je sedaj priprav-

ljeno, da to nevarnost, ker postaja večja in večja, odvrne od dežele.

Govoril je potem še o socialnih vprašanjih ter rekel, da je državna skupnost dolžna skrbeti za to, da se omilijo socialne krivice.

V Nemčiji je Rooseveltov govor izzval v nemških vladinih krogih ogorčenje, razburil je seveda tudi Italijane, ...

Dva milijona ljudi spremilo Masaryka na zadnji poti

Posmrtna maska T. G. Masaryka

Veličastna je bila zadnja pot T. G. Masaryka. V Prago je prišlo na sto in sto tisoče ljudi iz vseh krajev države, da se poslovijo od njega, ki je danes postal legendarna osebnost čehoslovaškega naroda.

Število udeležencev pri pogrebu in ljudstva, ki je stalo v špalirju na ulicah, cenijo na dva milijona.

Žalni sprevod se je vršil skozi mesto od 10. do 15. ure.

Masarykovo truplo so prepeljali iz Prage z vlakom v Laný, kjer so ga položili poleg njegove že umrle žene.

Dr. Beneš je imel krasen poslovilni govor od svojega prijatelja in sodelavca, v katerem je naslikal pokojnika kot demokrata, socialnega borca in kot človeka, ki je imel v sedanjih zmedah in reakcionarnih pojavih jasn pogled v bodočnost, v kateri je napovedal končno zmago demokracije in uresničenje svobode.

Japonci hočejo pokoriti Kitajce z bombardiranjem Nankinga

300 japonskih bombnikov uničuje mesto, ki je sedež kitajske vlade

Japonci se zama trudijo, da bi pri Sangaju izsilili odločitev. Kitajska obramba je trdna in japonski napadi ji niso kos.

Zato se je japonsko armadno poveljstvo odločilo za drugo taktiko. Začelo je z napadi na severni fronti, pri Peipingu, odkoder hoče prodirati čim globlje na kitajsko ozemlje proti zapadu in jugu.

Svoje operacije na fronti pa je sklenilo podpreti tudi z »moralno« ofenzivo v zaledju. V ta namen je ukazalo, da japonska zračna brodograja neprestano vrše napade na Nanking, ki je sedež kitajske vlade.

Dne 21. septembra je 300 japonskih letal napadlo Nanking in metalo bombe, ki so povzročile strahovito razdejanje in požare v mestu, obenem pa zahtevale več sto smrtnih žrtev med nedolžnim prebivalstvom.

Ti napadi na Nanking se v večjem ali manjšem obsegu ponavljajo dan za dnem.

Kitajska protiletalska obramba teh napadov ne more preprečiti, da si se kitajska letala z uspehom kosajo z japonskimi in tudi protiletalske baterije večkrat pogode svoj cilj.

Vsekakor japonsko-kitajska vojna še ne bo tako hitro končana. Čim dalj pa bo trajala, tem večja bo postala nevarnost novih zapletljajev.

Japonci n. pr. zahtevajo od Angležev in Amerikancev, da umaknejo svoje vojne ladje z gotovih točk na izlivu reke Jangce. Ti se tem zahtevam protivijo, vsled česar nastajajo spori manjšega in večjega obsega, in treba je včasih samo-kakšnega neznatnega povoda, pa pride do najhujšega, ker vzrokov za razračunavanje med velesilami, ki branijo svoje interese na azijski celini, je več kot dovolj.

Angleške strokovne organizacije proti Nemčiji

Obsodba fašizma.

V poročilu o mednarodni politiki na angleški strokovni konferenci pravi poročevalec:

Treba je ojačati Društvo narodov in paziti, da se pravila Društva narodov ne bodo razlagala tako, da dobi Nemčija svobodno roko v svrhu vojne v srednji in vzhodni Evropi.

Resolucija pravi dalje, da bo mo-

Naša sožalna izjava čehoslovaškim sodrugom

ob priliki smrti T. G. Masaryka.

Bivše pokrajinsko načelstvo SSJ je poslalo vodstvu čehoslovaške socialno demokratične stranke ob priliki smrti T. G. Masaryka to-le sožalno izjavo:

V Mariboru in Ljubljani, 19. IX. 1937.

Dragi sodrug!

Ob smrti Tomaža Masaryka, prezasluzenega prvega prezidenta čehoslovaške republike, velikega demokrata in prijatelja delavskega gibanja izrekamo Vam in čehoslovaškemu delovnemu narodu svoje globoko sočustvovanje.

Sodružno Vas pozdravljamo
Za Pokrajinsko načelstvo Socialistične stranke Jugoslavije za Slovenijo:
Petijan Josip, dr. Celestin Jelenec, Eržen Viktor.

Mednarodni kapital

1.029.000 angleških funtov bo stal telefonski kabel Maribor—Beograd.

Kabel bo dobavila družba Siemens & Halske v Berlinu, ki je v interesni zvezi z ameriško Standard Electric. V našem denarju bo stal kabel 244 milijonov dinarjev, vse delo pa računajo na okroglo 60 milijonov dinarjev. Pri tej stvari je zanimivo dvojje: prvič ozka povezanost ameriškega in nemškega kapitala, kjer gre za dobiček in drugič cena, ki je računana ne v dinarjih, tudi ne v markah ali dolarjih, ampak v funtsterlingih. — To se pravi, da ima mednarodni kapital zupanje edinole v angleško valuto.

Angleška rudarska družba v Beogradu. Angleška rudarska družba »Bechina Gold Mines« je dobila dovoljenje za ustanovitev podružnice v Beogradu. Temeljna glavica v Jugoslaviji znaša en milijon dinarjev.

goče vojno preprečiti le, če pride na Angleškem na oblast vlada, ki bo ravnala svojo politiko po programu delavskega gibanja. Taka vlada bi lahko zahtevala od fašističnih držav energično, da sklenejo splošen razorožitveni dogovor. Ob sedanjih razmerah na svetu pa bi prej ali slej prišlo do vojne.

Španski fašisti in francoski desničarji vrše teroristične zločine v Franciji

v nameri, da bi izzvali nerazporejenost proti vladi ljudske fronte

Zadnje čase se je dogodilo v Franciji več atentatov, med katerimi sta povzročila dva prav posebno vznemirjenje in sicer sta bila to atentata na palači dveh francoskih kapitalističnih združenj.

Policija je bila neumorno na delu in je končno ugotovila, da so iniciatorji teh atentatov francoski desničarji v zvezi s španskimi nacionalisti in njihovo vohunsko organizacijo.

Neposredno ji je do tega odkritja pomagal dogodek v pristanišču Brestu.

V Brestu je bila v popravilu podmornica valencijske vlade. Francov špijon, guverner Iruna, mornariški major Troncoso, je ponujal nameščenju podmornice štiri milijone frankov, da odpelje podmornico, ko bo moštvo v mestu. To se pa špijonu ni posrečilo. Ko je ponovno prišel na francosko ozemlje, so ga oblasti zaprle, ker so dognale, da sta on in pa njegov adjutant Ibanez v zvezi tudi z zadnjimi atentati po Franciji.

Franco je v odgovor na to pričel s konfiniranjem francoskih konzulov. Francove čete so nameravale prodreti v francoski Hendaj, da bi osvobodile špijona Troncoso. Zaraditega so oblasti zastražile francosko mejo.

Francoska vlada je obvestila Anglijo, da Francija ne bo trpela tolikega izzivanja in da bo postopala najradikalnejše, če le en Francovec prestopi mejo.

Uspehi vladinih čet na zapadu

Dočim vlada na aragonski fronti in pred Madridom zatišje, so se razvneli boji v odseku pri Pozoblanci, kjer so vladine čete napredovale za tri kilometre in zasedle važno mesto Granja de Torre Hermosa v pokrajini Badajoz, ki meji na Portugalsko. V posesti vladinih čet je proga Penaroya—Fuente de Largo in cesta na Azuager. V bojih so sodelovali tanki, kavalerija in infanterija ter oklopni vlak.

Namen teh atentatov je prozoren. Atentatorji so po nalogu mednarodnega fašizma hoteli vstvariti v francoski javnosti nerazporejenost proti vladi ljudske fronte in povzročiti zmedo v prid francoski reakciji.

Iz navedenega vidimo, da skuša fašizem z vedno novimi podvigi rušiti svetovni mir. Demokracija si večnih izzivanj trajno ne bo mogla pustiti dopasti.

Ofenziva še ni končana.

Na terruelški fronti

so vladine čete napredovale, prav tako poročajo o za vladine čete uspešnih bojih na fronti v pokrajini Leon na severu.

V Asturiji

napadajo nacisti v smeri na Gijon, znano obmorsko trdnjavo. Asturci se branijo pred veliko številčno in tehnično premočjo.

Doma in po svetu

Vrtoglavica se jih loteva. Po »Slovincu« je vsa opozicija nejasna mešanica klik in intrigantov, ki ima samo namen, priti do oblasti in izdati pravice naroda. Resnica pa je drugačna. Parlamentarna opozicija hoče rešiti hrvaško vprašanje, ki je nujno in ga nihče drugi ne more rešiti. Če združena opozicija napravi samo načelno bazo za sporazum, je to že mnogo, ker bodo potem tudi mero-dajni krogi morali obravnavati vprašanje resno. Sporazum bi bil hvalevreden napredek za vsakogar, ki resno misli o ureditvi naših notranjih razmer. Kdor pa koraka ne pozdravlja, je škodljivec — konsolidacije.

Politično cepanje se nadaljuje. Stranka JRZ je izključila poslance, ki so glasovali proti konkordatu, iz stranke. Ti poslanci so sedaj ustanovili svoj klub »Narodni pokret«, ki mu pripada 19 poslancev. t. a. n. o. v. l.

Nad 25 odstotkov analfabetov v Jugoslaviji? Beograjska »Pravda« poroča, da je v Jugoslaviji štiri milijone nepismenih prebivalcev. Za odpravo analfabetizma bi potrebovali vsaj še 3400 ljudskih šol in 10.000 učiteljev. Velika je torej še potreba za kulturno povzdigo pri nas.

Dolgo je trajalo, sedaj je pa vendarle gotovo. Regulacija Ljubljane je gotova. Z delom, ki je trajalo kar več desetletij in stalo ogromno denarja, so končali 15. septembra t. l. Regulacija je za Ljubljano pridobitev, ker ji je obzidana struga Ljubljane v okras, kako pa se bo regulacija praktično obnesla in če bo imela resne blagodejne posledice za Barjane, kot so si jih obetali od regulacije, t. j. zmanjšanje nevarnosti poplav in pa osušenje barja bomo šele videli.

»Neimenovana dežela«. Španski delegat Negrin je v Ženevi v španski

debatni rekel, da bodo nyonski sklepi koristni, če se bodo točno izvajali. »Anonimna država, katere vojne ladje, ki neprestano skušajo napadati in vršiti dejanski teror v Sredozemskem morju, je Italija!« — Po »Pravo Lidu«.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost!

Kako misli kancler Schuschnigg?

Konec bo najbrž drugačen kot si ga misli.

Na zborovanju domovinske fronte je izjavil avstrijski kancler dr. Šušnik med drugim:

»Politično voljo v deželi bo slej kot prej in edino sama določala domovinska fronta. Kdor noče sodelovati, naj to pusti. Zgodovinska naloga, ki jo imamo, je nemška naloga. Kako jo izvršimo, odločimo mi in nihče drugi na svetu.«

Kancler je pozabil, da je zgodovina tako samovoljno že prav mnogo-krat pogazila.

Dobro, da se ve zakaj!

Na grd izpad g. B. Mekšeta, tajnika »Narodne strokovne zveze« na zborovanju rudarjev proti s. Arhu, je odgovoril s. Arh v članku »Nesramnost« v prejšnji številki »Delavske Politike«.

Zastopnik Jugoslov. strokovne zveze g. J. Rozman je vprašal g. Mekšeta pri odhodu na kolodvoru, zakaj je na zborovanju rudarjev tako nesramno osumičil ostale zastopnike delavstva v zvezi z zadnjo mezdno razpravo pri TPD. Mekše je izjavil, da rad tega, ker so mu njegovi ljudje (narodni socialisti-ljotičevci) povedali, da rudarji tega sporazuma ne bodo sprejeli. Da olajša stališče svoje organizacije med rudarji za prihodnjo razpravo, je izpadel proti s. Arhu.

Mislimo, da posebnega komentarija k temu ni potreba. In to še posebno iz razloga, ker je še tisto popoldne na zborovanju v Hrastniku čisto drugače poročal in s tem sam zanikal, kar je povedal v Zagorju.

Naročniki, pozor!

Prijavite takoj bodisi pri poverjeniku ali pa direktno naši upravi vsako spremembo naslova.

UPRAVA.

Predsednik dr. Beneš prihaja od smrtne postelje T. G. Masaryka na gradu Lány.

Zobna ordinacija

Dentist BAN BORIS

za zobozdravstvo in zobotehniko
ordinira od 9. — 1. in od 3. — 7. ure

LJUBLJANA, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 15
»Nad kavarno Evropa« — Telefon št. 20-92

Organizirani delavci in člani Cankarjeve družbe dobijo znaten popust!

A. M. de Jong:

IZDAJA

Otroška leta Mereyntjeja Geysena

»Molči vendar, ti stara trobenta!« je kokodakala stara mati dalje. »Tako star si že, pa si še vedno tako prismojen.«

»Že mogoče,« je razgrajal prepirljivi Bolleut, ki ga je smeh navzočih le še bolj opogumnil.

»Kljub temu jih še lahko nastreljam, dokler je kaj sekanca v moji ponvi in tega še ne bo tako hitro zmanjkalo, he—e—e Mieke...«

In še predno je užaljena stara mati utegnila odgovoriti, je udarilo kot grom ob nevihti, treskajoč in pokajoč iz njegove zadnjice.

»Tu imaš, prokleto,« je rekel olajšan, »poglej, kar dim je vzvalovil, ki plava v zraku!«

Tresoč se od smeha se je držala vsa družba za trebue, tako da se še razjarjena stara mati, kljub vsem moralničnim pomislekom ni mogla več vzdržati, pa najsi je hotela ali ne.

Mereyntje je ležal v postelji, se pritajeno hihital in grizel zglatnik.

»Hihhihi, ta presneti Kri!« je kukurikal krojač in lovil sapo. »Človek bi se v resnici razpočil od smeha! On pač svoj živ dan ne bo pametnejši!«

»To je od tega, ker sem prišel pameten na svet, ti krojaška štrigalica,« se je smejal Bolleut, da se mu

56

je tresel trebuh od zadovoljstva, ko je videl, kako se smejejo drugi.

»On bo tudi umrl kot norec!« se je proroško odrezala stara mati.

»No, da, ako Bog hoče,« je dovtipkaril Bolleut, poredno mežikujoč nevoščljivi stari, ki se je jezna obrnila v stran. Za trenutek je zavladala tišina. Potem pa je zopet povzel besedo Baks in nadaljeval pogovor:

»Zares sem radoveden, kako neki se bo iztekla ta stvar med Vrčem in graničarjem.«

»Vrč ni neumen. Še nikoli ga niso vlovili.«

»Raje reci, da niso še nikdar imeli poguma; to je bolj prav povedano!«

»Prejšnjo nedeljo mu je bil graničar ves dan za petami, od šestih zjutraj do štirih popoldne. Sam nam je to pravil v pivnici pri Birresu,« je poročal Toon, »sedel sem poleg in smo se smejali do onemoglosti, temu vražjemu Holandcu. Goort je imel nastavljenih več kot sto pasti, na polju, na obrežju, z eno besedo vsepovsod. Graničar mu je skrivaj sledil, misleč, da Vrč ničesar ne sluti. Pa se je vrezal, Vrč mu jo je podrobil, niti ene zanjke se ni dotaknil, pa najsi je bil v zadrugi zajec ali ne. Samo od strani je malo poškilil tja. Ko je postal lačen, se je vsedel na rob ribnika in je jedel svoj kruh s slanino. Graničar ni s tem računal, da bo tako dolgo trpelo; od lakote ga je obhajala slabost, toda ni se hotel pokazati, pa tudi oditi si ni upal, kajti še vedno je mislil, da bo Vrča lahko zgrabil. Toda zaman, he! Do pozno popoldan je ta vražji Goort vlekel graničarja za nos... zaman... presneto, kako je bil divji ta graničar... Proklel ga je na dno

pekla. Toda ni mu mogel do živenga; kaj naj bi tudi storil, kdo more komu prepovedati, da bi ne smel škiliti na nastavljenе pasti, he!«

Vsi so se na moč radovali nad potegavščino, ki si jo je bil dovolil divji lovec z graničarjem. Kakor ponavadi je bilo podeželsko ljudstvo tudi tu na tihem z divjimi lovci in proti čuvarjem zakona, ter so občudovali, kako spretno jo je divji lovec zagodel graničarju.

»Za Vrča bi bilo bolje, ako bi bil nekoliko bolj previden,« je menil Baks. »Graničar ga sovraži kot vraba radi te ženščine. Izgleda, da je pravi krvolok. Kar temu prokletemu Holandcu pride enkrat v kremplje, se mu ne izmuzne tako kmalu... Boste videli, ta človek bo spravil Vrča še v zapor.«

»Ali pa sebe v grob,« je tajinstveno prorokoval Bolleut. »Vrč, saj ga vsi poznate, ne gre nikomur s poti.«

Ah, neumnost, tako hudo pa vendar ne bo,« je miril Mereyntjev oče, vzel čik iz ust in ga zalučil v žagovinasti pljuvalnik poleg svojega stola. Pretegovaje se je vstal. »Sedaj pa zlezimo počasi pod odejo. Jutri bo zopet zgodaj dan.«

Sosedje so se poslovili. Geysen in njegova žena sta potem, ko sta ostala sama vsak zase, nekaj godrnjala. Potem je bilo čuti, kako sta mrmrajoč mehanično izmolila rožni venec; težko in temno je zvenel očetov glas, veseleje je odgovarjala mati. Potem je ugasnila svetilka in v hiši je postalo temno kot v rogu ter neprijetno tiho.

(Dalje prihodnjič.)

Iz naših krajev

Trbovlje

Zobozdravstvo pri Bratovski skladnici.
Pravilnik Bratovske skladnice ima napako, ker nima v okvirju bolniške blagajne določbe, da spada zobozdravstvo v redno bolniško zdravljenje. Razen prizadetih, ki mesece prosijo za popravilo ali novo zobovje, čutijo to tudi delavska zastopstva v Bratovski skladnici, kakor delavski zaupniki sploh. Prosili se obračajo na delavske zaupnike povsod: na cesti in doma ter v lokalih, ne vedo pa koliko truda stane zaupniku, predno na merodajnem mestu ali od merodajnih forumov dosežejo večje vsote za zobozdravstvo, ki pa še vedno zdaleka ne zadostujejo. Zdravniki trdijo, da bolni zobje ali pomanjkanje zob zakrivi marsikatero bolezen, ne samo zločedne, potem bi morali na zdravljenje zob polagati vsi krogi bolniškega zavarovanja pri Bratovski skladnici veliko paznjo, ker bi se s tem ščitilo bolniško zavarovanje, odnosno bi bilo manj bolnih članov pri Bratovski skladnici.

Hrastnik

Veliko zborovanje rudarjev
se je vršilo dne 19. t. m. v dvorani Delavskega doma. Delavski zastopniki so podali poročilo v pogajanjih med rudarji in TPD, ki so se vršila dne 15. t. m. v Ljubljani. Rudarje je zanimala višina pogojenih stalnih ali periodičnih draginskih doklad, ki jih delavstvo upravičeno zahteva, saj je vsled nastale draginje že mnogo izgubilo. Ta doklada znaša po doseženem sporazumu od Din 150 do Din 300, kar je seve z ozirom na dejstvo, da je delavstvo v šestih letih krize in v poslednjem letu draginje mnogo izgubilo oziroma skoro popolnoma obubožalo, le malo, vendar pa je s tem doseženo vsaj načelo, da je treba ob porastu draginje in boljšanju konjunktura tudi temu primerno zvišati mezde.

Sicer pa je bilo poročilo zaupnikov odnosno predloženi zapisnik o sporazumu, ki obsega še več stvari, ki bodo služile v dobro delavstvu, v celoti sprejet.

Nato so poročali še lokalni faktorji o predložitih delavstva za razprave, ki bodo sklicane po posameznih revirjih v svrhu reguliranja nekaterih neodgovarjajočih akordnih postavk, zasipa itd., kakor tudi glede sprejema novih delavcev. Kar se namreč v tem oziru dogaja je bilo rečeno **krivica** in homo o tem v »Delavski Politiki« še izpregovorili. Tu bodo morali zaupniki zastaviti vse sile, da ta in druga prečja vprašanja rešijo v korist prizadetim.

Delavstvo pa bo tudi sedaj kakor vedno stalo združeno v svoji strokovni organizaciji ZRJ, za zaupniki ter jih podpiralo v njihovem stremljenju za boljše delovne pogoje.

Organiziran delavec.

Ali je to socijalno?

Obveščeni smo, da je ravnateljstvo rudnika TPD, v Hrastniku sprejelo v delo 23-letnega sina vlepomožne vdove, ki bi lahko sama vzdrževala 20 brezposelnih. Zelo čudno se nam zdi od kod in zakaj taka naklonenost do te bogate družine, med tem ko revni brezposelni sinovi rudarjev ali že reducirani ne dobe dela. Sploh izgleda, da na tukajšnjem ravnateljstvu odločajo močni vplivi »gospoda« z grička in gospodov izpod vznožja, ki so bili pred leti zelo visoki.

Želimo več upoštevanja kolektivne pogodbe in stvarnih predlogov delavskih zaupnikov.

Jesenice

Knjižnica SMRJ je odprta vsak petek od 6. do 9. ure zvečer v Delavskem domu. Največja javna knjižnica je to na Jesenicah, ki stalno izpopolnjuje svojo izbero knjig z najnovejšimi deli. Delavci in nameščenci, posečajte jo! V njej boste črpali izobrazbo in v izobrazbi je moč!

Zmaga markistov. Jeseniški polmesečnik »Na mejah« joku v svoji zadnji številki nad neko zmago marksistov na Jesenicah. Tovarna je namreč prirejala letos v poletju skupne izlete delavstva. Pa ni bilo zanje posebnih maš. Ko je »Na mejah« v tem smislu protestiral, so jih začeli prirejati in so opozarjali delavstvo na redne maše, da se jih lahko udeležijo. Zadnji izlet delavstva je bil izlet delavstva mehanične delavnice in sor. obratov k Savskim jamam. Ta obrat je po izjavi »Na mejah« »najbolj krščansko misleč« od vseh. Napravili so pri sv. Križu dve maši zanje. In zdaj glej spaka: pri prvi maši sta bila dva delavca, pri drugi pa 3 nameščenci in 10 do 20 delavcev, tako vsaj čitamo v katoliškem listu »Na mejah«. In kdo je temu kriv: kdo neki — marksizem seveda! Ta se je po pisanju »Na mejah« s svojo brezbožno politiko že tako vsidral v delavske duše, da se krščansko misleči delavci ne hodijo več k maši. In zdaj vodi celo krščanske duše v pogubo! Kako so nekateri »katoliški ljudje« smešni! Kakor da bi marksisti ne imeli drugega dela kakor katoliško delavstvo odvrčati od maš? Spreglejte rajši in odprite oči: delavci so Vas in Vaših obljub že siti. Zaradi tega Vas zapuščajo in prav je tako! Kar stokajte naprej, usodi ne boste ušli!

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob pol 9. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) vefilmi »Intermezzo« s Tresi Rudolph in Albrechtom Schönhalssem v glavni vlogi. Med dodatki domač kulturni film in Paramountov zvočni tednik. Sledi vefilmi: »Pri treh mladenkah«.

Ljubljana

Popolna stavka mesarskih pomočnikov

V torek zvečer se je začela stavka mesarskih pomočnikov. Stavka je popolna in stavkovna straža je neprestano pred mestno klavnico. Pomočniki so sestavili načrt kolektivne pogodbe, v katero so vzeli le one predpise in mezde, ki jih uglednejša podjetja itak že imajo in ki odgovarjajo predpisom obstoječih uredb o delovnem času, higienskih ureditvah ter socialne zakonodaje sploh.

Delavska zbornica je vodila prve razgovore z mojstri, ki pa so ostali negativni. Med tem je izšla uredba o sklepanju kolektivnih pogodb, poravnavanju itd., katere smo se mi kot prvi poslužili, ter so bile razpisane v tem smislu na Mestnem poglavarstvu v Ljubljani dve razpravi, ki pa sta se tudi končali negativno in so delodajalci odklanjali vse, pa naj se zgodi, kar hoče.

Predlagali so razsodišče, ki je po uredbi res nepristransko, toda, tudi to so mojstri odklonili. Nato so morali v stavko.

Upravni svetniki pivovarne »Union«. Na novo so bili vpisani ti-le gospodje za upravne svetnike pivovarne: dr. Božič Mirko, Rajko Turk, Avgust Praprotnik in Anton Fazarinc. Kot upravni svetniki se ne bodo šli ne jeenesarie ne jerezarje.

Zakaj napreduje izgradba perona tako počasi? Potniki, ki prihajajo v Ljubljano se začudeni vprašujejo, zakaj dela na podaljšanju perona napreduje tako počasi. Več mesecev so stali železni podporniki vzdani v tla in štrleli v zrak, predno so začeli na nje polagati strešno ogrodje. Vzrok za kasnitvi je bil v tem, da niso mogli dobiti nikjer tako dolgih prečnih tramov kot so jih potrebovali. Normalna mera takih tramov je štiri metre, za to ostrešje pa so morali imeti trame dolge okoli šest metrov. V to svrhu so morali svež les umetno sušiti, da so zdaj lahko začeli z zgradbo ostrešja.

Z mrtvašnico dobimo tudi podaljšek tramvajske proge do pokopališča pri sv. Križu. Progo bodo podaljšali iz posojila hipotekarne banke.

Odbor za spomenik kralju Aleksandru pod predsedstvom senatorja Hribarja je sprejel Plečnikov načrt, po katerem bi spomenik stal 1.700.000 din. Združenje kiparjev je pa v dnevnem časopisu navedlo tehtne argumente proti Plečnikovemu načrtu.

Mandolinski orkester »Zarja«. Delavsko glasbeno društvo »Zarja« v Ljubljani začne oktobra meseca t. l. z nadaljevanjem pouka mandolinskega orkestra in to: za skupino sodruge posebej ter skupino sodrugov posebej, to pa po želji in zahtevi članice in članov. »Zarja« ima dovelj instrumentov na razpolago ter tudi dobrega učitelja. Ukovina bo primerno nizka, tako

Mesarski pomočniki imajo močne argumente:

1. Higijenski in sanitarni predpisi zahtevajo red in čistočo v vseh obratovalnicah kakor tudi v spalnicah in obednicah uslužbencev, predvsem pa odstranitev neizučnih delavcev od direktnega mesarskega dela.

2. Ureditev delovnega časa na 10 odnosno 8 ur na dan, kakor to predpisuje z. o. z. d., česar pa se skoro nobeden mojster ne drži in se delovni čas krši na debelo.

3. Slabe plače (po din 300 do din 400 na mesec) so za težko mesarsko delo več kot premalo in ne more pri takih plačah pomočnik pošteno živeti itd.

Sekcija mesarskih pomočnikov ima edini namen, doseči odstranitev vseh nerednosti in izvajanje obstoječih zakonodaje in take prejemke, da omogočijo pomočniku skromno, vendar pošteno življenje. Vse simpatije javnosti so na strani stavkajočih. Tudi uvidnejši mojstri so mnenja, da je treba ugoditi zahtevam pomočnikov.

da jo bosta delavec in delavka lahko zmogla. Prednost imajo oni, ki so že količkej večji strunskih instrumentov. Sprejemajo se pa tudi začetniki, ki so glasbeno nadarjeni. Prijave se sprejemajo od 1. do 15. oktobra ob delovnih dneh od 17.—19. ure (od 5.—7.) popoldne v pisarni Strokovne komisije, Delavska zbornica, 22-a l. desno.

Godbena šola »Zarja« prične tudi letos kakor običajno s 15. oktobrom v svoji glasbeni šoli poučevanje godbe na pihalne instrumente. Prijave se sprejemajo od 1. do 10. oktobra ob delovnih dneh med 17.—19. uro (od 5.—7.) popoldne v pisarni Strokovne komisije, Delavska zbornica, 22-a l. desno. Sodrugji, člani delavskih svobodnih strokovnih organizacij, pohitite tudi na delo v naše glasbene, kutturne organizacije, kjer dobite potrebne utehe in s tem pospešujete zavest samostojnega človeka v proletarskih vrstah. Ukovina bo primerno nizka, tako da jo bo zmogel vsak.

Vpokojeni strojevodja s. Franc Kumar je v torek, dne 22. t. m. mirno preminul. V četrtek popoldan se je vršil pogreb pokojnika z Vidovdanske ceste na pokopališče pri sv. Križu. Njegovega pogreba se je udeležila delavska godba »Zarja« ter zastopniki organizacij, mnogo njegovih poklicnih sodrugov železničarjev ter drugih delavcev in delavk. Pokojnik je imel pred leti nezgodo na železnici, ki mu je povzročila težke posledice. Kljub temu je bil s. Kumar v političnem in strokovnem gibanju jako delaven še pozneje in pošten funkcionar, zlasti v železničarski strokovni organizaciji. Udeleževal se je do zadnjega delavskih in drugih naših splošnih prireditve. Zato se opravičeno poslavljamo od drugega sodruga in prijatelja, ki je do zadnjega vršil častno svoje sodružne dolžnosti napram našim organizacijam in delavskemu gibanju sploh.

Maribor

Prepoved dveh strokovnih zborovanj

Dne 18. septembra je prijavila Splošna delavska strokovna zveza Jugoslavije, podružnica v Mariboru predstojništvu mestne policije sestanek občinskih delavcev, ki bi se moral vršiti dne 21. septembra. Na tem zborovanju bi imel poročati sodrug Petejan o starostnem zavarovanju delavcev ter o položaju občinskih delavcev.

Predsednik organizacije s. Kokol pa je prejel 20. septembra uradni odlok sledeče vsebine:

»Na Vašo prijavo za sestanek dne 18. septembra 1937 Vam tukajšnje predstojništvo prepoveduje sestanek občinskih delavcev v Delavski zbornici II. nadstropje za

Mariborski čevljarski pomočniki se pripravljajo na obrambo pred napadom njihovih delodajalcev

Pred kratkim je Zadruga čevljarskih mojstrov predložila pomočnikom osnutek nove tarife, ki naj občutno zniža sedanje plače. Mojstri se izgovarjajo, da je treba plače prilagoditi novi naredbi o minimalnih mezdah, nadalje da se cene usnja poskočile ter da od odjemalcev ne morejo zahtevati višjih cen. Kratkoterminalno na račun pomočnikov naj gre povišanje cen usnja in splošna podražitev ostalih potrebščin.

Položaj čevljarskih pomočnikov je bil že dosedaj nadvse mizeren. Mnogo poročenih pomočnikov z družino je zaslužilo na teden komaj od din 120 do din 140. Kako se s tem denarijem izhaja, tega gospodje mojstri ne vedo, ker njihovi dohodki so znatno večji. Včasih ostane še za kak avtomobilček! In sedaj hočejo mezde pomočnikov še znižati! Zanimivo pri tem je, da zahtevajo od pomočnikov vsak teden sveže perilo in svež predpasnik. Higijeničnim predpisom bi ta njihova zahteva že odgovarjala. Pomočniki pa že ves čas premišlujejo, kako si bodo mogli nabaviti to vsakotedensko sveže perilo in predpasnik, ko pa njihove plače niti sedaj ne zadostujejo za golo življenje. Kaj pa komaj pozneje, če bi se gospodom mojstrom zaros posrečilo znižati sedanje mezde.

Gospodje mojstri ne bodo imeli lahkega posla s pomočniki. To dokazujejo številni razgovori in sestanki, na katerih je prišlo do izraza odločna volja vseh pomočnikov, da se bodo postavili v bran vsem poskusom poslabšanja sedanjega položaja. Pomočniki so že v velikem številu pristopili »Splošni delavski strokovni zvezi Jugoslavije«, s pomočjo katere bodo predložili gospodom mojstrom protipredloge za ureditev delovnega razmerja. Ti protipredlogi so deloma že sestavljeni ter je upati, da bo prišlo do pogajanj tekom prihodnjih tednov.

Sodrugji!

V sredo, dne 29. septembra s pričetkom ob pol 8. uri zvečer se bo vršil v dvorani »Delavske zbornice« Sodna ulica

sestane

z dnevnim redom:

Politični položaj. (Poroča s. Petejan). Vstop samo proti vabilu. Kdor pomotoma ne bi prejel vabila, naj ga dvigne pri s. Jelenu, Ruška cesta 5.

Sodružice!

Prvi zobobol
naj bo pri Tvojem
otroku tudi zadnji!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Zveza delavskih pevskih, umetniških in glasbenih društev Jugoslavije, Zagreb, podzveza v Mariboru

priredi v soboto, dne 2. oktobra t. l. v dvorani pivovarne »Union« v Mariboru

VELIK KONCERT

pri katerem sodelujejo sledeča društva: Glasbeno društvo žel. delavcev in uslužb. (dir. g. Maks Schönherr), Glasbeno društvo tekstilnih delavcev in nameščencev (dir. g. J. Bračko), Tamburaški odsek pevskega društva pekovskih pomočnikov (dir. s. S. Vihar), Delavsko pevsko društvo »Frohsinn« (pev. g. R. Globučnik), žel. delavsko pevsko društvo »Krilato kolo« (pev. g. A. German), Pevsko društvo »Grafika« (pev. prof. g. U. Vrabc), Delavsko pevsko društvo »Enakost« (pev. g. M. Plevanč), Pevsko društvo pekovskih pomočnikov (pev. g. A. Horvat), Skupni zbor delavskih pevskih društev (pev. prof. g. U. Vrabc). — Na sporedu so umetniške in narodne pesmi. — Vstopnina: 10, 8, 5 in 3 Din. — Začetek ob 20. uri. — Za udeležbo prosí odbor.

Glasbeno društvo železniških delavcev in uslužbencev (kapelnik g. Schönherr) priredi 26. septembra izlet v Pobrežje v gostilo Midlil (Weber). Za obilno udeležbo priporoča odbor.

Kranj

Potek redne občinske seje

ki se je vršila v četrtek, dne 9. t. m. ob pol 8. uri zvečer v mestni posvetovalnici. Župan g. Cesen je poročal o razgovorih, ki se vršijo med mestno občino in občino Stražišče radi poti čez Kalvarijo na Šmarjetno goro. Stražiška občina vztraja na tem, da prispeva za to pot le takrat, ako se napravi vzorna pot na Kalvarijo, mestni občinski odbor pa je sklenil, da bo občina skušala napraviti pot z lastnimi sredstvi in s prispevkom g. Zabreta. G. župan je poročal nadalje glede uprave dvorskih lovišč, da se je obrnila na občino, da bi ji odstopila del lovišča, kar je pa uprava odklonila iz razlogov, da lovišče potem izgubi na vrednosti, ako se lov deli. Za gradnjo orožniške vojašnice je občinska uprava določila prostor, ki je bil svoj čas zamenjan z OUZD. Banska uprava je razrešila gerenta in gerentski svet pri Mestni hranilnici ter bo sedaj prevzel posle odbor izvoljen na zadnji občinski seji. O akciji za pomoč prizadetim po toči apelira g. župan na ves odbor, da se jim pomaga kolikor se jim največ more. Sledeča točka je bila poročilo mestne občine župnemu uradu v Kranju za posojilo pri Mestni hranilnici v višini Din 200.000 za izplačilo kupljenega sveta za novo pokopališče. S. Kerč je stavil predlog, da se da poročilo le v tem slučaju ali pod pogojem, ako občinski odbor sklene, da občina zgradi pokopališče v svoji režiji, da cerkvena oblast odstopi kupljeno zemljišče po isti ceni kakor ga je kupil župni urad. Svoj predlog je utemeljil s tem, ker je staro pokopališče predvideno za mestni park in bo takrat cerkvena oblast gotovo zahtevala visoko ceno za to zemljišče ter bodo davkoplačevalci morali plačati dvakratni znesek. Sprejet je bil predlog, da se da poročilo le pod pogojem, ako cerkvena oblast odstopi novo kupljeno zemljišče občini. Do glasovanja ni prišlo, ker so bili nekateri odborniki mnenja, da bo o tem sklepal konkurenčni odbor. Delavstvo je tega mnenja, da naj vedno odločajo tisti, ki plačujejo davke, ne pa posamezniki po svoji lastni volji. Delavski zastopniki so za to, da občina zgradi svoje pokopališče, ker je prav in pošteno, da se stekajo dohodki v občinsko blagajno in pa, da se pri pokopavanju ne bo delalo razlik bodisi glede vere ali iz drugih razlogov, kakor je to na cerkvenih pokopališčih običaj.

Občan.

Mežica

Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« priredi v nedeljo, dne 3. oktobra t. l. »Vinsko trgatve s plesom« v zgornjih prostorih gostilne Toff v Mežici s pričetkom ob 15. uri popoldan. Prosimo vsa sosednja društva, da ta dan ne prirejajo kakšnih prireditev, ter se udeležijo vinske trgatve. Več bo razvidno iz lepakov! Družnost!

Širite naš list!

Prispela velika izbira jesenskega in zimskega blaga za plašče, obleke, kostume itd.

ČEŠKI MAGAZIN

Po tovarniških cenah!

Krojaške potrebščine!!!!

Maribor, Ul. 10. oktobra

Na drobno!

Na veliko

Delavstvo na žalnih manifestacijah za pokojnim T. G. Masarykom

Lepa udeležba na manifestaciji v Kranju.

Za v nedeljo, dne 19. septembra sklicano predavanje o socialni zokondaciji in delavskem tisku se je vsled smrti bivšega predsednika ČSR T. G. Masaryka pretvorilo v žalno manifestacijo za velikim pokojnikom, demokratom in delavskim prijateljem. Predavanje je otvoril predsednik »Vzajemnosti« s. Bajd.

S. dr. Reisman je v svojem govoru orisal življenje in delo T. G. Masaryka, ki si je v svojem strmljenju za uveljavljanjem zaščite revnih in izkoriščanih pridobil neveljnih zaslug na socialno političnem polju. Govornik je zlasti poudaril potrebo izobrazbe, kateri je tudi T. G. Masaryk priznaval prvo mesto v delavskem gibanju. Smrt Masaryka pomeni veliko izgubo za čehoslovaško delavsko gibanje in ves narod, toda, ako pojde razvoj v ČSR po smernicah, kakor jih je bil začrtal Masaryk, se mu ni bati bodočnosti. Naše delavstvo stremi za tem, da bi v

socialno političnem oziru in kar se tiče demokracije, doseglo čehoslovaško delavstvo.

Za tem je govoril s. Eržen, ki je potegnil paralelo med položajem, kakršen je bil za delavstvo v Kranju pred 30 leti in danes. Nekoč purgarski Kranj, domena kranjske zlahte, je postal z razvojem industrije proletarsko mesto z vsjo svojo okolico, toda delavstvo je bilo brez vpliva pred 30. leti in je brez vpliva tudi danes, ko je številčno tako jako, ker noče poznati organizacije in se boriti za boljšo bodočnost. Manjka izobrazbe in zato ni zavednosti. Odpomoček je le v tem, ako se delavec oklene »Delavske Politike«. — Zanimivo je, da sta prišla na predavanje tudi dva delavca iz Tržiča, kjer bi delavstvo tudi rado kakšno slično prireditev.

Oba govornika so poslušalci nagradili z živahnim ploskanjem.

Krasna žalna manifestacija v Mariboru

Žalno manifestacijo za pok. T. G. Masarykom je priredila mariborska »Vzajemnost« s sodelovanjem godbe Glasbenega društva žel. del. in uslužb. ter enega dela skupnega zbora delavskih pevskih društev v Mariboru.

Manifestacijo je otvorila godba (kapelnik g. Schönherr) z Beethovnovim žalnim koralom, nakar je skupni zbor pod taktirko g. Glabutschniga zapel »Vigred se povrne«. Spominski govor je imel s. dr. Reisman, ki je v svoje krasno predavanje o T. G. Masaryku vnesel celo vrsto Masarykovih citatov, v katerih se zrcali znanost in težnja po socialni pravici. Lepo je govornik nasli-

kal odnose T. G. Masaryka do socialističnega delavstva in njegov sistem filozofije. Pozval je navzoče, da naj bodo tako resnično ljubni, odločni in nepokolebljivi, kot je bil demokrat pokojni Masaryk.

S. Pepelnjak je z zanosom recitiral Tone Mačkovo prozo o Masaryku.

Ob pričetku svečanosti so navzoči na poziv predsednika s. Petejana stoji zaklicali trikratni Slava! velikemu bojevniku, ob zaključku pa so stoji poslušali čehoslovaško državno himno in se s klici Slava! Masaryku razšli.

Hrastniško delavstvo spominu Masaryka

V nedeljo, dne 26. t. m. se bo tudi delavstvo Hrastnika in okolice oddolžilo spominu velikega prijatelja delavstva, čehoslovaškega prezidenta Masaryka. V to svrhu se bo vršila v Dolu pri Hrastniku v dvorani gostilne Petra Šentjurca ob 9. uri dopoldne spominska svečanost, na kateri

bo govoril s. dr. Avg. Reisman o Masaryku in njegovem razmerju do delavstva. Pridite vsi, rudarji, steklarji, kemični delavci in vsi z ženami, ker bo govora zlasti tudi o Masarykovi borbi za enakopravnost žen. S. Eržen pa bo pojasnil zakon o zavarovanju za starost, onemoglost in smrt.

VZAJEMNOST

Maribor

»Vzajemnost« ima odslej svoje poslovne ure vsak torek in petek od 7. ure do pol 9. ure zvečer v društvenih prostorih v Sodni ulici 9. Na novo se bo začelo tudi v vajami pevskega zbora, čim se prikladi do volj pevcev, bodisi za moški ali mešani zbor. Zaželjeni so pa predvsem pevci in pevke, ki imajo resno voljo redno obiskovati vaje, ki nimajo nobenih postranskih, sebičnih namenov, ki so ob večerih vedno prosti, ki jim je res za prospeh društva in ki niso nasprotniki socializma.

Kočevje

Kulturno gibanje našega delavstva. Naše delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« prav lepo napreduje. V poletju smo priredili več izletov v naravo, sedaj smo pa pričeli z dramatikom. V nedeljo, dne 19. t. m. smo vpriporili prvo igrano »Dva bregova«. Vpriporitev sicer ni bila tako na višku, ka-

kor bi bilo želeli, toda upoštevati moramo, da so nastopili, razen par starejših igralcev, sami novinci, ki pa so kljub temu zadovoljivo rešili svojo nalogo. Zlasti je bilo opaziti mnogo trdne volje, kar nudi največ garancije, da bomo, ako pojde tako naprej, v tem letu krasno napredovali. — Kako veliko zanimanje vlada za naše prireditve je najbolje pokazala prireditev minule nedelje, ko so obiskovalci kljub silnemu naliču do zadnjega kotička napolnili dvorano. To je najboljši dokaz, da se naše delavstvo prebujajo. Sedaj imamo na programu prosvetni večer, na katerem bo nastopil tudi govorilni zbor. — Družnost!

Težno pri Mariboru

»Vzajemnost« Težno priredi v nedeljo, dne 26. t. m. s pričetkom ob 3. uri popoldne v gostilni Felč.

»Vinsko trgatav«

s peštrm sporedom. — Vabljeni vsa bratska društva in prijatelji naše kulturne organizacije. Odbor.

Delavski pravni svetovalec

Brezplačni dopust in odpoved (Ljubljana)

Vprašanje: Podjetnik mi ni odpovedal, marveč me je radi pomanjkanja dela poslal na dopust in rekel, naj pridem vprašat kdaj bo zopet delo. Po enem mesecu dopusta me je zopet nastavljal, sedaj me je pa zopet odpustil brez odpovedi. Kakšne pravice imam?

Odgovor: Za oni mesec, ko ste bili na dopustu, lahko zahtevate izplačilo mezde, ker je službeno razmerje s podjetnikom trajalo neprekinjeno dalje, ko Vam podjetnik ni odpovedal službe. Za ponovni odpust lahko zahtevate mezdo za 14-dnevno odpovedno dobo.

Uslužbeni davek (Maribor)

Vprašanje: Ali je podjetnik upravičen odtegovati davek 70 let staremu delavcu?

Odgovor: Da. Uslužbeni davek se plačuje ne glede na starost delavca, dokler je ta zaposlen in prejema za svoje delo plačilo.

Odškodnina radi nezgode (Sv. Valpurga)

Vprašanje: Pred dvema letoma sem se med delom tako poškodoval, da prejemam sedaj rento radi telesne poškodbe vsled 50 odst. delanezmožnosti. Ali morem od podjetja zahtevati še kako odškodnino?

Odgovor: Če je bilo podjetje s kazensko sodbo obsojeno, da je ono zakrivilo Vašo nezgodo, lahko zahtevate do poteka treh let od dneva nezgode, t. j. po Vaših informacijah do 6. febr. 1938 od podjetja še odškodnino za bolečine, takozvano bolestinno. Primerna višina te odškodnine zavisi od mnenja zdravnikov o trajanju in velikosti bolečin, ki ste jih utrpeli ob nezgodi in za časa zdravljenja.

Plačevanje obresti (Liboje)

Vprašanje: Ali trgovec, ki mu dolgujem večjo vsoto, lahko zahteva tudi plačilo obresti in koliko?

Odgovor: Če ste s plačilom v zamudi, zahteva lahko trgovec od Vas poleg glavnice tudi 6 odst. zamudne zakonite obresti od dneva, od katerega ste s plačilom v zamudi dalje.

Dedščina v Ameriki (Muta)

Obrnite se potom notarja Vašega kraja na jugoslovanski konzulat ali poslaništvo v Združenih držav ameriških.

Ravnanje z denarjem (Priskovo)

Vprašanje: Sosedu sem hotel plačati neko odškodnino, pa je denar vrgel za me-noj, ko sem mu ga izročil. Ali je tako postopanje kaznjivo?

Odgovor: Tako početje samo po sebi ni kaznjivo, razen če Vas je sosed pri tem tudi žalil. V tem slučaju ga lahko preganjate radi žaljenja časti.

Tožba radi odškodnine (Prevalje)

Vprašanje: Prosil sem pri okrajnem glavarstvu in pri občini za podporo, ker sem brez posla. Okrajno glavarstvo je naročilo občini, da mi da podporo, odnosno preskrbi delo, nakar je župan poslal okrajnemu glavarstvu o menji neresnične podatke, da sem svoje posestvo zapil in zatožaril. Župana sem sedaj tožil za odškodnino, ker me je z neresničnimi navedbami pri okrajnem glavarstvu spravil ob podporo in me tako oškodoval. Razprava je pri sodišču že bila, pa je bila preložena, od takrat je poteklo že več mesecev in sodišče doslej še ni razpisalo nove razprave. Kaj naj ukrenem?

Odgovor: Pojdite k sodniku in zahtevajte, da Vam razpravo čimprej razpiše. Če tega ne bi hotel, se lahko pritožite pri starešini sodišča, odnosno pri predsedniku okrajnega sodišča, če je sam starešina sodišča sodnik v Vaši stvari.

Študenti pri Mariboru

Občinska seja

V torek, dne 21. t. m. se je ob polnoštevilni udeležbi odbornikov vršila redna seja obč. odbora, ki je uvodoma bila posvečena spominu umrlega prezidenta Masaryka. Odbornik g. Vranc je orisal velikega pokojnika kot borca za mir, svobodo in demokracijo ter ga pokazal kot velikega prijatelja delavstva in glasnika socialne pravičnosti. Na poziv župana g. Kaloha so člani obč. odbora zaklicali stvaritelju bratske Čehoslovaške trikratni »Slava!« — Nato je župan poročal, da je finančno ministrstvo rešilo pritožbe društva hišnih posestnikov proti proračunu tako, da je občina prejela popolno zadoščenje ter so bile trditve »dakovplačevalcev« temeljito ovržene. — Dr. Krekovo cesto pri koroškem kolodvoru, ki jo je železniška uprava v zadnjih letih docela zanemarjala, je prevzela banovina skupno s sreskim cestnim odborom, občina študenti prispeva le za prvo popravilo 70 kubm gramoza. — G. Scherbaum Gustav je od svojega zemljišča na Poljanah odstopil 60 × 40 m veliko zemljišče občini kot otroško igrališče, za kar se mu je izrekla zahvala. — Obč. javna teh-nica in električna vodna črpalka se bosta postavili pri »Beli zastavi«, ker sreski cestni odbor ne dopušča postavitve pri Kranerju, češ, da se ovira promet. — Proti lesnemu trgovcu Ehrlich Viljemu se zaradi prekoračenja gradbenih predpisov uvede kazensko postopanje. — Če ne bo vršil pregleda mesa in klavne živine veterinar, se pošlje v tečaj nameščena Kolarič Josipa. — Društvo »Sola in dom« predlaga, da naj občine podprejo boljše šolanje ljudskošolskih otrok s tem, da poskrbijo za vsa učila učencem. Občina izjavlja, da bi bila takoj pripravljena ugoditi takemu priporočilu, če bi merodajne oblasti ne črtale proračunov pod minimum občinskih potreb, žal sedaj ni sredstev za tako važne vzgojne ukrepe. — Predsedniki odsekov so poročali o svojem delu ter dokazali, da se vsi odbori zavedajo svoje naloge. Preds. Pregl je poročal za gospodarski odsek, ki je poskrbel, da letos občinske zgradbe dobijo nove strehe, prihodnje leto pa se izvrši generalno popravilo fasad in notranjstevine. Sanitetni odsek bo v kratkem napravil »racijo« po lokalih in privatnih hišah zaradi snage in reda, ker so došle nekatere pritožbe. Preds. Brenčič je prikazal sprčo velikega števila vloženih prošnji za podporo, da kriza ne pojeina in bo občina v zimskih mesecih v veliki zadregi zaradi gmočnih sredstev. Cestni odsek je s poročilom predsednika Omuleca dokazal, da se trudi za čim boljše ureditev cest. Žal se je moralo nestalnim delavcem v gramoznici delo odpovedati, ker ni dovolj denarnih sredstev.

Za gostilne: porcelan, emajlirana in lito-železna posoda, kozarce in steklenice ne kupite nikjer ceneje, kakor v oddelku za kuhinjsko opremo firme

ANDRAŠIČ — MARIBOR

Splošna delavska gospodarska zadruga »Železničarski dom« r.z.z.o.z. v Ljubljani

obvešča vse svoje člane, da je Okrožno kot trgovsko sodišče razveljavilo občni zbor zadruge z dne 1. avgusta t. l.

Zato sklicujemo

izredni občni zbor

za v soboto, dne 30. oktobra t. l. ob 19. uri v zadrugi hiši, Novi trg 2 s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora;
2. volitev načelstva in nadzorstva;
3. sprememba pravil;
4. razno.

Ako občni zbor ob določeni uri ne bi bil sklicen, se bo vršil eno uro pozneje nov, ki bo sklicen ob vsakem številu navzočih članov.

Načelstvo:

Čepelnik, Pajer, Makuc, Zdove.

Navadno je pri nas združena s kulturnimi prireditvami tudi zabava. Proti zabavi se čujejo prigovori. Deloma so upravičeni. Torej je treba tudi zabavo organizirati, da iz kulturne prireditve ne nastane plehko veseljačenje s plesom in pitjem. Ples sam ne smatram za najhujše, hudo pa je, ako traja kulturna prireditev po zaključku programa še naprej pozno v noč in v rano jutro brez vsakega programa.

Zabave, na katerih se sodrug spozna s sodrugi, razgovarja z njimi, poje itd. so koristne, ker vlivajo človeku veselje in ga razvedre, da se vsaj trenutek znebi morečih skrbi.

Na naših kulturnih prireditvah moramo aktivno delati za našo »Delavsko Politiko« in širiti našo literaturo.

Kulturne prireditve naj bodo praznik delavske vzajemnosti in namenjene najširšim plastem ljudstva.

Matej.

Elektrifikacijski odsek (preds. Spaner) je izdelal velik načrt za podaljšanje elektr. omrežja in se bodo izvršila dela v znesku 16.000 Din še v letošnji jeseni. Vpoštevale so se vse prošnje vlozene v zadnjem času. Plačilo 1 Din prispevka od kw ure se bo s posebnim od banske uprave odobrenim pravilnikom reguliralo. Za zaščito dece se je osnoval nov odsek s člani odb. Kacem, Habjaničem in Vrancem. Skrbeli bodo za vzgojne, socialne in zdravstvene ukrepe tuk. proletarske dece, ki je včasih brez nadzorstva in zaščite. — Obravnavalo se je v daljši debati izvajanje zakona o obvezni telesni vzgoji v tuk. občini, kjer se je zdravniškemu pregledu odzvalo 160 mladeničev. Sresko načelstvo je imenovalo za vaditelje šol. uprav. Kentlerja in prof. Kavčiča. Telovalne ure mora plačati v smislu zakona občina. Prostor da na razpolago Sokolsko društvo, ki dobi zato subvencijo. — Odobrilo se nekatere podpore društvom, ki so za kulturni podvig kraja zaslužna. — Ker število prebivalstva stalno raste in se mesečno prijavljajo v obč. uradu povprečno 150 ljudi, se opaža že pomanjkanje stavbenih parcel, zlasti cenejših. Največ se naseljuje v študentskih tekstilnih delavci, ki bodo sčasoma prekosili železničarje. Prošnje za zagotovilo v domovinstvo so bile ugodno rešene čehskemu državljanu Franju Novotnemu in italijanskemu državljanu Hrovatinu Pavlu. Odložila se je prošnja Hobacher Hermana. — Po 4-urnem razpravljanju je župan zaključil plodono sejo, ki je jasno izpričala delavnost obč. zastopstva v študentskih.

Opozorilo. Podpisana bom izročila sodišču vsakogar, ki bi raznašal neresnične vesti o meni.

Marica Gerlman.

Celle

Proslavo T. G. Masaryka bo priredilo prihodnje dni tudi celjsko delavstvo. Priprave so v teku in bomo podrobnejši program še javili.

Ptuj

Obnovljen obrat v tkalnici Pihler? Da je tukajšnja tkalnica Pihler ustavila obrat smo že poročali. Kakor zdaj izvemo, je prevzel podjetje nov lastnik, ki bo baje pričel obratovati 1. oktobra.

Seja mestnega sveta se je vršila zadnji četrtek, o poteku bomo še poročali.

Guštanj

Zborovanje kovinarjev

bo v nedeljo, dne 26. t. m. ob 9. uri dopoldan v prostorih »Sokolskega doma«. Poročal bo oblastni tajnik s. Šavljanski. Dolžnost vsakega delavca je, da se zborovanja udeleži. Obenem vabimo tudi žene, da bodo slišale, zakaj je potrebno, da sodeluje mož v strokovni organizaciji. Dnevni red je razviden na plakatu. Bodite točni! — Družnost!

Sportna rubrika

Vse naše prijatelje opozarjamo, da priredi Svoboda zlet na Jesenice, dne 26. t. m., kjer nastopi v prvenstveni tekmi proti SK Bratstvu na Jesenicah. V slučaju zadostnih prijav priredimo po nizki ceni zlet z avtobusom. Prijaviti se je pri s. Galofu Albinu v »Saturnus« ali v Delavski zbornici pri s. Selanovi, I. vhod, I. nadstropje, desno.

Bučno olje fino

liter Din 13- v trgovini Andrašič, Maribor, Koroška cesta

Stroje, koline, vsakovrstnih železo, uporabljivo in neuporabljivo plačam po najnižjih dnevnih cenah

Justin Gustinčič - Maribor

nakup in prodaja vsakovrstnih železnih predmetov

Okove za stavbe, apno, cement, beton-železo, traverze ter vsa železnina in ves gradbeni material, kupite ugodno in po zelo nizkih cenah v veletrgovini

ANDRAŠIČ — MARIBOR